

7. ಮುನ್ಸುಡೆಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಅನಿವಾರ್ಯ

ಬಹುತ್ವಃ ‘ಕೊರೆನಾ’ ಬಿಟ್ಟರೆ ಜನರು ಗೂಗಲಾನಲ್ಲಿ ಅಶ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸಿದ ಪದಪುಂಜ ‘ಆಶ್ವನಿಭರ’ ಇರಬಹುದೇನೋ? ನಾವಿಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ‘ಸ್ವಾವಲಂಬಿ’ಯಾಗಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಒಂದೆರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಳುವವು ಸಬಲರಾಗಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಶಯ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶವು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದರೆ, ದೇಶದ ವಿಜ್ಞಾನದ ತಳಹದಿ ಭದ್ರವಾಗಿರಬೇಕು.

ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗಣನೀಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಸಾಮಧ್ಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಹಿಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ರೇಡಿಯೋ ಅಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ನಿಸ್ತಂತು ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನವನ್ನು ಮೊದಲು(1895) ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಜಗದೀಶಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರು. ಹಾಗೆಯೇ ರೇಡಿಯೋ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲ ಅರೆವಾಹಕ ಹರಳನ್ನು (ಗ್ಯಾಲೆನಾ) ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಳಸಿದ್ದು ಸಹಾ ಅವರೇ. ಆದರೆ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜಕೀಯದಿಂದಾಗಿ ‘ರೇಡಿಯೋ ಖಿತಾಮಹ’ರಂಬ ಬಿರುದು ಇಟಲಿಯ ಗುಗ್ಗಿಲ್ಲೋ ಮಾಹೋನಿ ಅವರ ಪಾಲಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ಟೆಲಿಫೋನೋಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಬೋಸ್ ಅವರು ಅಂದು ಕೋಲ್ಮೌತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದ ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ಅಳತೆಯ ರೇಡಿಯೋ ಸಂಕೇತಗಳೇ. ಉಪಗ್ರಹ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ದೂರಸಂಪರ್ಕದನ್ಯಾಸ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿಮಾನ ಹಾರಾಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ‘ರೇಡಾರ್’ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿಗೂ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿರುವುದು ಇದೇ ‘ಮಿಲಿಮೀಟರ್ ವೇವ್ಸ್’ ಇದರ ಸೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನಗಳೆಲ್ಲದರ ಅವಿಷ್ಯಾರಗಳು ಹೊರಡೇಶಗಳಲ್ಲಾಯಿತು. ಉಪಗ್ರಹ ಆಧರಿತ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ದೂರಸಂಪರ್ಕದನ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತೇ ಮೆಚ್ಚುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಆ ಸಾಧನೆಯ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಡೇಶಗಳಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಸರ್ ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್ ಎಂದ ಹೂಡಲೇ ‘ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ’ ಮತ್ತು ಆ ಅವಿಷ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂದ ನೊಬೆಲ್ ಪುರಸ್ಕಾರ(1930) ಕುರಿತಂತೆ ನಾವು ಧಟ್ಟಿಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಹರಳಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸೌರಬೆಳಕನ್ನು ಸಾಂದ್ರಿಕರಿಸುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ರಾಮನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳ ಕುರಿತು ಹೊಸ ಹೊಳಹುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳು ಚೆದುರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವರ್ಣಗಳು ಗೊಳಿಕರವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಣಗಳು ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಆವೃತಗೊಂಡ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದನ್ನು ಅವರು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರು. ಅನಿಲಗಳು, ಭಾಷ್ಟಗಳು, ದ್ರವಗಳು, ಹರಳಗಳು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಟಟಿಕ ಘನಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಅವರು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಆ ಮೂಲಕ ವಸ್ತುವೊಂದು ಚೆದುರಿಸುವ ಬಣ್ಣಗಳ ತೋರಣದಿಂದಲೇ ಅದು ಯಾವ ಮೂಲವಸ್ತುವಿನ ಅಣುವೆಂದು ಗುರುತಿಸುವ ‘ರಾಮನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ’ ಪ್ರಯೋಗ ವಿಧಾನವನ್ನು ರಾಮನ್ ಅವರು ಅವಿಷ್ಯರಿಸಿದರು. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಸಹಸ್ರಾರ್ಥ ಮಾಯಯಂತ್ರಗಳು ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ಪ್ರಬಲ ಲೇಸರ್ ಸಲಾಕೆಗಳು, ತ್ವರಿತ ವೇಗದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಿತ್ತ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳಿಂಥ ಮುಂಚೂಣಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ‘ರಾಮನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ’ಯ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಇಂದು ‘ರಾಮನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್’ಯಿಂಬ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಒಂದು ಉತ್ತರನ್ನು ‘ರಾಮನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ’ ಕಾಲು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಶೌಕುವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಲಿದೆ. ‘ರಾಮನ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ’ ಅವಿಷ್ಯಾರವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ, ಆದರೆ ಇಂದು ‘ರಾಮನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಸ್’ ಸಾಧನ-ಸಲಕರಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹೊರಡೇಶಗಳಲ್ಲಿ.

1997ರಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಕೌರ್ಗೆ ಪಯಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗೆ, ಲಂಡನನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಕ ಬಂದು ಕುಳಿತವರು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿನ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನವನೆಂದು ತಿಳಿದೊಡನೆಯೇ, “ಒಹ್ ನಿಮ್ಮ ಐಟಿಎ ಕಂಪನಿಯ ಆರ್ಆರ್ಡ್‌ಡಿ ಬಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೈವಾಮಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರೂರ್ಲೀ ಎಕ್ಸೆಂಜ್(ರ್ಯಾಕ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸ್ವಫ್ತೆಯೊಡ್ಡಿತ್ತು. ಐಟಿಎ ಎಂದಿನಂತೆ ಮುಂದುವರೆದ್ದರೆ, ನಾವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಸಿನ್‌ಸ್ ಮಾಡಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಐಟಿಎ ಹೇಳಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಮದ್ರಾಸ್ ಐಟಿಎಯು ಮಾಡಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪಿ.ವಿ.ಇಂದಿರೇಸನ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಅಬ್ಬುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ರಾಗಿದ್ದ ಇಂದಿರೇಸನ್, ಸ್ವದೇಶಿ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದಕ್ಕೆ(2003) ಬರೆದ ಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂಥದೇ ಬಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. “ಡಿಜಿಟಲ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಎಕ್ಸೆಂಜ್‌ಗಳ ಸ್ವದೇಶಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಕಂಪನಿ ‘ಸೆಂಟರ್‌ಫಾರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಟೆಲಿಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್’ (ಸಿ-ಡಾಟ್). ಅದು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಜಿತಣಕೂಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಂಬನೋಸಿಯೋಂದರ ಮುಖಿಸ್ತರು ನನಗೆ ಮಾತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕರು. ನನ್ನ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ದುಃಖವೊಂದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಮೊತ್ತಫೇರ್, ಈ ಸಿ-ಡಾಟ್ ಇರುವ ತನಕ ನಾವು ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಸಿನ್‌ಸ್ ಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು.” ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ತೊಂಭತ್ತು ಪ್ರತಿಶತ ಪಾಲು ಸಿ-ಡಾಟ್‌ನದಾಗಿತ್ತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬನೋಸಿಗಳ ಆಮಿಟಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಸಚಿವಾಲಯದ ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಿ-ಡಾಟ್ ಅನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿದರು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರುಗು-ಮುರುಗಾಯಿತು. ಈ ಕರೆ, ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದೇ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಮುರಿಯುವಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.

ದೇಶದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಪ್ರೌ.ಯು.ಆರ್.ರಾವ್ ಅವರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಘಟನೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯುವಿಲ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಲ. ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಆರ್ಟಿಸ್ಟನಾವೊಂದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಇಸ್ತ್ರೋದ ಯೋಜನೆಯೊಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಕಾದಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು ಆರ್ಟಿಸ್ಟನಾವನ್ನು ಸ್ವದೇಶಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಬದಲು ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಜೀನಾದಿಂದ ಖರೀದಿಸಬಹುದೆಂಬ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಹರಿಬಿಟಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಶಿಂದಿಸಬಹುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿದ್ದ ಸಚಿವಾಲಯದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವದೇಶಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಯು.ಆರ್.ರಾವ್ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿಗಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂದಿನ ಪ್ರಥಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಯು.ಆರ್.ರಾವ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ವಣಿಕೊಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದು ಜೀನಾದ ಕುಣಿಕೆಯಿಂದ ಪಾರಾಯಿತು.

ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿವೆ. ಅವಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿತನದ ನಮ್ಮ ಹಾದಿ ಸುಗಮ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಎಚ್‌ಎಲ್ ನಿರ್ಮಿತ ಹಗುರ ಯುದ್ಧವಿಮಾನ ‘ತೇಜಸ್’ ಒಂದು ಅತ್ಯಧ್ಯತ ಹಾರುಯಂತೆ, ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಕೊರತೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹೀಗೆಯೆಯುವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆ ತೆತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮದೇ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದರೆ ನೂರಾರುಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಯುಪಡೆ ಖರೀದಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮದೇ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದರೆ ನೂರಾರುಗಟ್ಟಲೆ ‘ತೇಜಸ್’ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದು ಸಹ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತವನ್ನು ಸದ್ಯಫ್ರಾಗಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ಅಬ್ಬುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರ ಜಿಂತನೆಗಳತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಬರೆದ ‘ವಿಷ್ಣು-2020’ ಎಂಬ ಮುಂಗಾಣ್ಣ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆದ್ಯತೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಉತ್ತೇಜನವೇ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ವ್ಯಜ್ಞಾನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ, ಜಿಷ್ಧಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಲೋಹದಿರುಗಳ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆ, ರಾಕ್ಟ್-ಉಪಗ್ರಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಾಗತಿಕ ಜೈಸ್ನತ್ಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಥ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಹುದು. ಅವುಗಳಿಂದ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರುವ ನೀತಿ ಪಾಠ-ದೇಶಿಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೇಳೆಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮದೇ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟದೇಶಿ ಸಾಧನ-ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ್ದಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಹೊಸಕೆಲು ಏದೇಶಿ ಕಂಪನಿಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಲೇಖನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರೇಸನ್ ಅವರು ಗಾಂಥೀಜಿಯವರ ವಿವೇಚನೆಯೊಂದನ್ನು ನೇನಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. “ತಾಜಾ ತಂಗಾಳಿ ಒಳಬರಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಿರಬೇಕು, ಆದರೆ ಆ ಗಾಳಿಯು ನಮ್ಮನೇ ನೂಕಿ ಬೀಳಿಸುವಷ್ಟು ಬಿರುಸಾದಾಗ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು”

ಲೇಖಕರು:- ಸುಧೀಂದ್ರ ಹಾಲ್ಮೊಡ್ಡೇರಿ, ಹಿರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿ

ಆಧಾರ:ವಿಜಯಕನಾರಾಟಕ, ದಿನಾಂಕ:20.05.2020